

Antagna av bygglovs och tillsynsnämnden
Gäller från och med 21 februari 2023

Typ av styrdokument: Riktlinjer
Dokumentansvarig: Morgan Randall Svahn

Riktlinjer för lovprövning av solenergianläggningar för småhus i kulturmiljöområden

Med specifika riktlinjer för kulturmiljöområdena:

Villor utmed Gamla Södertäljevägen
Fullersta gård, sydöstra delen av Källbrink och Fridhem
Del av Fridhem
Snättringe-Skogsängen
Centrala Stuvsta med Segersminneområdet
Hörningsnäs
Östra Balingsnäs
Sörskogen
Granby och Ekedals koloniområden

Inledning	3
Riktlinjernas syfte och avgränsning.....	3
Kulturmiljö, gestaltning och krav på bygglov	4
Allmänna riktlinjer för anpassning	4
Riktlinjer för anpassning till specifika kulturmiljöer.....	6
Villor utmed Gamla Södertäljevägen	7
Fullersta gård, sydöstra delen av Källbrink och Fridhem	7
Del av Fridhem	8
Snättringe-Skogsängen	9
Centrala Stuvsta med Segersminneområdet	10
Hörningsnäs	11
Östra Balingsnäs	11
Sörskogen.....	12
Granby och Ekedals koloniområden.....	13

Inledning

Ny teknik har i alla tider påverkat arkitekturen och har ofta fått synas i nya byggnadsstilar och i samhällsplaneringen. Viss teknik som läggs till redan befintlig byggnation påverkar också arkitektur och det område som det sker i. Solceller och solfångare, även kallade solenergianläggningar, är sådan teknik som kan påverka upplevelsen av en byggnad eller ett område.

Solenergianläggningars möjlighet till en miljövänlig produktion av el och värme spelar en viktig roll i samhällets miljö- och klimatarbete och för ett hållbart byggande. Uppförandet av fler sådana anläggningar kommer samtidigt att påverka hur våra tätorter, landsbygd och enskilda byggnader ser ut. När något byggs nytt kan tekniken integreras så att den blir en naturlig del av byggnadens arkitektur men när solenergianläggning läggs till befintlig byggnation är det viktigt att det anpassas till platsens och byggnadens karaktär och förutsättningar.

Utvecklingen inom solenergianläggningar går snabbt framåt och möjligheten att anpassa anläggningarna till områdets och byggnaders karaktärer blir allt större. Genom att nyttja det och anpassa solenergianläggningen efter var de byggs kan kulturmiljöer samtidigt bevaras.

Riktlinjernas syfte och avgränsning

Huddinge kommun har genom sin bygglovs- och tillsynsnämnd ansvar att handlägga och besluta i ärenden om bygglov för solenergianläggningar. När nämnden gör bedömningar i sådana ärenden görs det enligt plan- och bygglagen. Enligt lagen ska de kulturmiljövärden som kan finnas för en byggnad eller ett område bevaras. Tillägg och ändringar som görs får inte förstöra de värdena.

Samtidigt ser kommunen till de miljö- och klimatvinster som kan göras genom att installera solenergianläggningar. I några av de större områdena med villor som också ligger inom ett område som bedöms vara kulturmiljö, kan viljan att bevara kulturmiljön och viljan att underlätta billig och miljövänlig energiproduktion stå emot varandra.

Bygglovs- och tillsynsnämnden har därför tagit fram riktlinjer för att underlätta för fastighetsägare i dessa områden att på förhand sätta sig in i möjligheten att få bygglov. Genom att anpassa en solenergianläggning enligt de ställningstaganden som finns i riktlinjerna kan fler bygglov ges. De är tänkta att vara till hjälp som rådgivning men också vara underlag vid kommunens bygglovsprövning när det gäller hur lagen ska tolkas. Riktlinjerna är formulerade på ett övergripande plan och en prövning för varje enskild byggnad görs sedan alltid.

Inom Huddinge kommun finns en stor variation av kulturmiljöer och riktlinjer som gäller lika för alla dessa kan inte tas fram. Vägledningen fokuserar därför på de områden som uteslutande, eller till mycket stor del, består av småhus. I det fall ett område består av även annan byggnation än småhus gäller riktlinjerna för de småhus som finns inom området. Mycket av det som framgår av dessa riktlinjer kan användas som vägledning även vad gäller solenergianläggningar inom andra områden i kommunen.

Kulturmiljö, gestaltning och krav på bygglov

Normalt behövs inte bygglov för att sätta upp solenergianläggningar på en byggnad så länge de följer byggnadernas form. Det vill säga att de behöver placeras mot tak eller vägg och följa den lutning som taket har. På en byggnad, eller inom ett område, som är en värdefull kulturmiljö behövs det dock troligtvis bygglov. Det kan också finnas en bestämmelse i detaljplanen för området som gör att det behövs bygglov.

Det som kommer att utgöra framtidens bebyggelse är i stora delar redan byggt idag. För att vår framtida livsmiljö ska ha en god gestaltning är det viktigt att se både befintliga och framtida värden i bebyggelsen. Med kulturmiljö sett till de här riktlinjerna menas den av människan bebyggda miljön. Det handlar inte bara om en enskild byggnad utan även om större områden. De kan utgöra en värdefull kulturmiljö på grund av dess arkitektur eller för att de visar på en samhällsutveckling eller de samhällsförhållanden som har rått.

Huddinge kommun har tagit fram ett kulturmiljöprogram¹ där både områden och enskilda byggnader som är en värdefull kulturmiljö har pekats ut. I kulturmiljöprogrammet står det att alla de områden som pekats ut har det som kallas förvanskingsförbud. Det innebär att viktiga karaktärsdrag som finns i området eller på en byggnad inte får förstöras. Bygglov krävs just för att bedöma att en solenergianläggning inte förstör sådana värden.

Det finns inget krav som säger att en kulturmiljö behöver vara känd i förväg. Därför är inte kulturmiljöprogrammet heltäckande utan värdefull kulturmiljö kan finnas även på platser och för byggnader som inte finns med i programmet. Det kan till exempel gälla byggnader med stora arkitektoniska värden eller byggnader byggda före 1920.

I kommunens arkitekturstrategi² framgår att de historiska spår som finns ska finnas kvar även över tid och kulturvärden ses som en resurs som skapar värde. Enligt strategin ska byggnader som är tidstypiska och har hög arkitektonisk kvalitet tillvaratas och behålla sitt ursprungliga uttryck. Samtidigt finns en möjlighet till nya moderna tillägg om de inte förvanskar en byggnad eller område.

Allmänna riktlinjer för anpassning

Alla ändringar som görs av en byggnad ska göras varsamt. Det gäller även ändringar som det inte behövs bygglov för att göra. En varsam ändring innebär att hänsyn tas till byggnadens karaktär och värden. Vi beskriver här allmänt om viktiga principer för att varsamt lägga till en solenergianläggning till en byggnad.

- Anläggningen ska vara underordnad byggnaden. Det innebär att byggnaden ska vara det som man ser i första hand.
- Viktiga arkitektoniska detaljer ska bevaras och synas. Tänk därför igenom vilka detaljer byggnaden har och hur placeringen kan ske sett till dem.

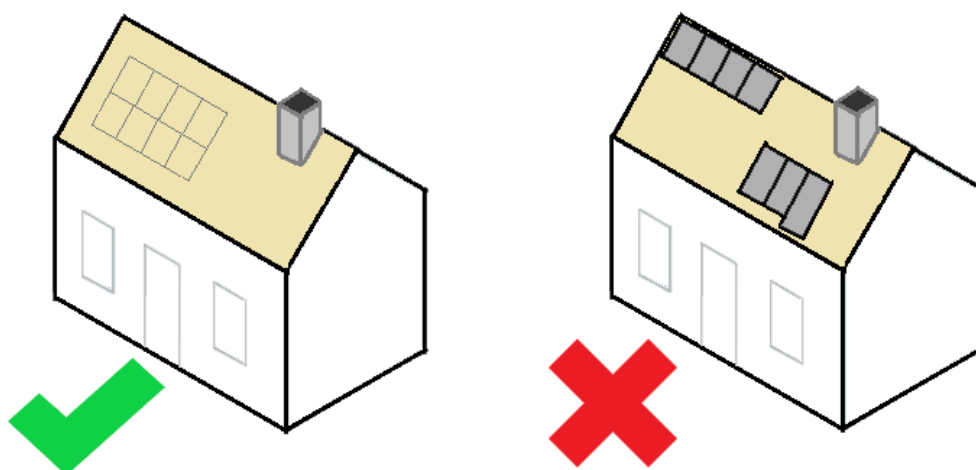
¹ Huddinge kommuns kulturmiljöprogram (KS-2020/1230), finns på www.huddinge.se

² Huddinge kommuns arkitekturstrategi för attraktiva och levande stadsmiljöer (KS-2019/407), finns på www.huddinge.se

Huddinge

- Samla anläggningens paneler i ett sammanhållet block som placeras symmetriskt på byggnaden. Det gör intrycket av anläggningen mindre och framhäver byggnaden tydligare.
- Placera anläggningen en bit från gavel, takfot och taknock. På så sätt syns byggnadens material och volym tydligt.
- Välj en anläggning där panelerna inte har synliga ramar. Anläggningen upplevs då som mer enhetlig och tar mindre fokus från byggnaden.

Till vänster ett exempel på solpaneler i samma färg som takmaterialet, som är samlade i ett block och tydligt indragna från gavel, takfot ochnock. Till höger ett exempel på paneler i annan färg och med breda ramar och med en asymmetrisk placering nära takkant.

Inom ett område med kulturmiljö ställs högre krav och därför är principerna ovan extra viktiga. I nästa kapitel finns mer kring vad som behöver tänkas på i de områdena men det finns några ytterligare generella tips som kan hjälpa till att skapa en bra anpassning till en kulturmiljö.

- Använd paneler som är integrerade i till exempel takpannor. Detta kan vara ett bra sätt att anpassa sin anläggning om kulturmiljön beskriver att byggnadernas volym, material eller utformning är extra viktiga att bevara.
- Välj en anläggning som har samma färg som materialet under. I områden med likartad färgsättning eller där upplevelsen av området spelar stor roll kan detta vara ett effektivt sätt att anpassa anläggningen.
- Placera anläggningen på baksidan. Många av kommunens kulturmiljöer innebär att det är extra viktigt att behålla upplevelsen av gata och området mellan gatan och husen. I sådana fall, men även för att bevara en enskild byggnads karaktär som ofta upplevs från just gatan, kan detta vara ett bra sätt att anpassa placeringen av anläggningen.

- Ta hjälp av en antikvariskt sakkunnig inför ansökan om bygglov. En sakkunnig kan hjälpa till att hitta byggnadens karaktärsdrag och hur en solenergianläggning kan placeras och utformas för att ta hänsyn till dessa.
- Boka rådgivningstid med bygglovsavdelningen för att få vägledning. Där finns till exempel antikvarier som kan svara på frågor. På vår hemsida www.huddinge.se/bygglov är det enkelt att själv boka tid.

Ett bra exempel på solceller som är integrerade i takpannorna på en byggnad som har stora kulturmiljövärden. Foto: Elsa Röing

Riktlinjer för anpassning till specifika kulturmiljöer

I detta kapitel beskrivs kulturmiljön för var och ett av de områden som särskilt tas upp i riktlinjerna. Först beskrivs kulturmiljön översiktligt med de värden som är relevanta för just anpassningen av solenergianläggningar. Sedan beskrivs ställningstaganden för vad som är viktigt att tänka på vad gäller solenergianläggningar i det aktuella området. En fullständig beskrivning av kulturmiljön för varje område finns i Huddinge kommuns kulturmiljöprogram.

I riktlinjerna används begreppen olämpligt, mindre lämpligt, mer lämpligt och lämpligt. Här beskrivs vad det innebär.

Olämpligt: Det finns sådana värden att det inte går att ge bygglov för solenergianläggningar. Anläggningar som har ett utförande sett till teknik och gestaltning som gör att de inte upplevs, och därmed inte påverkar byggnadens eller områdets kulturmiljövärden, skulle dock kunna ges bygglov.

Mindre lämpligt: Det finns sådana värden att det inte går att ge bygglov för solenergianläggningar. I vissa fall kan dock en byggnads placering i kulturmiljöområdet i kombination med en mycket väl anpassad anläggning sett till utformning och teknik göra att bygglov kan ges.

Mer lämpligt: Solenergianläggningar behöver fortsatt anpassas till byggnaden och området men möjlighet att ge bygglov är vid sådan anpassning stor.

Lämpligt: Det är möjligt att ge bygglov för solenergianläggningar med den anpassning eller placering som beskrivs.

Lämpligheten i dessa riktlinjer avser påverkan på kulturmiljön, inte sett till vilken effekt i watt en anläggning kan komma att ge.

Villor utmed Gamla Södertäljevägen

Området ligger i Segeltorp och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 6 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

Inom det mycket lilla området finns ett fåtal fastigheter kvar som visar på tidstypiska arkitektoniska ideal från början av 1900-talet. Kvarteret visar hur ett samhälle växte upp kring den kommunikationsled som vägen utgjorde. De fåtal villor som ligger inom området bedöms vara känsliga för ändringar och byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

En mycket välbevarad del av Huddinge

- Då området har en välbevarad bebyggelse med höga arkitektoniska värden är det olämpligt att installera solenergianläggningar inom området.

Fullersta gård, sydöstra delen av Källbrink och Fridhem

Området ligger väster om Huddinge centrum och Huddingevägen och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 11 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

I området syns på ett tydligt sätt på hur egnahemsområden växte fram nära järnvägen i början av 1900-talet. Området visar även på tidens stadsbyggnadsideal och byggande.

Villaområdet ligger på höjder i landskapet, delat av dalgången med Åvägen. Bebyggelsen präglas av individuellt utformade villor från framför allt 1920- och 30-talet i tidens villaarkitektur där träpanel, enkelt spröjsade fönster, sadel- eller brutna sadeltak täckta med tegel är tongivande arkitektoniska uttryck.

Inom området ligger Fullersta gård och Fullersta bio.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Byggnadens ålder spelar roll

- Villor från tiden före 1940-tal där takets utformning och material utgör en viktig del av kulturmiljön är mindre lämpliga att uppföra solenergianläggningar på.

Huddinge

- Byggnader tillkomna senare än 1930-talet är mer lämpliga att uppföra solenergianläggningar på. Är en sådan byggnad en ensam del av en större koncentration av tidigare byggnader är det dock mindre lämpligt.

Bevara upplevelsen av gaturummet

- I de fall kulturmiljön syftar till att bevara uppväxta djupa förgårdsmarker är det olämpligt att placera solenergianläggningen ut mot gatan men mer lämpligt att placera dem på tak mot baksida eller på komplementbyggnader som ligger på baksidan.
- Längs med Norrängsvägen, norr om Videvägen, finns en mer blandad bebyggelse där solenergianläggningar kan vara mer lämpliga även ut mot gatan.
- I de fall de större förgårdsmarkerna har brutits genom mer sentida byggnation närmare gatan kan det vara mer lämpligt att placera en solenergianläggning på den yngre byggnaden.

Mycket högt bevarandevärde

- Det är olämpligt med solenergianläggningar på den välbevarade bebyggelsen längs med Backvägen.
- Riktlinjerna gäller de småhus som finns inom kulturmiljöområdet men det är ändå värt att påpeka att det är olämpligt att placera solenergianläggningar på Fullersta gård och Fullersta bio.

Del av Fridhem

Området är en liten sammanhållen bebyggelse längs med Blästervägen, Videvägen och Norrbyvägen i Fullersta och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 12 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

På 1950-talet byggdes 20 villor efter samma typritning. Bebyggelsen utgör idag ett mycket bra exempel på 1950-talets byggande och den kännetecknas av dess funktionella utformning. Miljön har som helhet ett stort värde där byggnadernas enhetlighet i placering och utformning ger karaktär till området.

Den enhetliga utformningen mot gatan ska bevaras och främmande fasaduttryck som inte hör 1950-talets stilideal till ska undvikas.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Bevara viktiga karaktärsdrag

- Solenergianläggningar på garagebyggnader mot gatan samt huvudbyggnader är olämpligt.
- Även om områdets enhetlighet är viktig kan det vara lämpligt att, till mindre del, uppföra solenergianläggningar inom området och då på garagets takfall inåt tomten.

Snättringe-Skogsängen

Området är ett större sammanhängande område väster om järnvägen i Stuvsta och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 14 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

I området syns på ett tydligt sätt på hur egnahemsområden växte fram nära järnvägen i början av 1900-talet. Området visar även på tidens stadsbyggnadsideal och byggande.

Gatunät och tomter är anpassade till den naturliga terrängen och de stora höjdskillnaderna som finns i området. Det finns stora fastigheter där huvudbyggnaden och komplementbyggnader är placerade en bit in från vägen med stor förgårdsmark vilket är viktigt att bevara.

Bebyggelsen präglas av individuellt utformade villor från framför allt 1920- till 40-tal i tidens villaarkitektur där träpanel och pustade fasader, tvåluftsfinster, sadeltak eller brutna sadeltak täckta med tegel är tongivande arkitektoniska uttryck. Tidens stilideal med nationalromantik och funkisstil är tongivande i området.

Villabebyggelsens ursprungliga arkitektoniska uttryck är viktiga och ska värnas.

Inom området ligger Snättringe gård och Matineholm.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Byggnadens ålder spelar roll

- Villor från tiden före 1950-tal där takets utformning och material utgör en viktig del av kulturmiljön är mindre lämpliga att uppföra solenergianläggningar på.
- Byggnader tillkomna senare än 1940-talet är mer lämpliga att uppföra solenergianläggningar på. Är en sådan byggnad en ensam del av en större koncentration av äldre byggnader är det dock mindre lämpligt.

Bevara upplevelsen av gaturummet

- Inom området är upplevelsen av det bevarade gaturummet ett av de mest framträdande karaktärsdragen för kulturmiljön. Det är olämpligt att placera solenergianläggningar ut mot gatan medan det kan vara mer lämpligt att placera dem på tak mot baksida eller på komplementbyggnader som ligger på baksidan.
- Söder om Häradsvägen är bebyggelsen i större utsträckning planerad efter naturlig terräng och i delar en bebyggelse med blandad tidsålder. Som utgångspunkt bör solenergianläggningar även här placeras på baksidan, men det kan vara mer lämpligt med annan, väl anpassad, placering i enskilda fall.

Mycket högt bevarandevärde

- Det är olämpligt med solenergianläggningar på Matineholm.

Centrala Stuvsta med Segersminneområdet

Området är ett större sammanhängande område öster om järnvägen i Stuvsta och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 15 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

Stuvsta centrum med äldre centrumbebyggelse och stationshus är den bäst bevarade stationsmiljön i Huddinge kommun. Området visar vidare på ett tydligt sätt hur egnahemsområden växt fram nära järnvägen i början av 1900-talet och det visar den tidens stadsbyggnadsideal och byggande.

Gatunät och tomter är anpassade till den naturliga terrängen och de stora höjdskillnaderna som finns i området. Det finns stora fastigheter där huvudbyggnaden och komplementbyggnader är placerade en bit in från vägen med stor förgårdsmark vilket är viktigt att bevara.

Bebyggelsen präglas av individuellt utformade villor från framför allt 1920- och 30-tal i tidens villaarkitektur där träpanel och putsade fasader, tvåluftsfönster, sadeltak eller brutna sadeltak täckta med tegel är tongivande arkitektoniska uttryck. Tidens stilideal med nationalromantik och 1920-talets klassicism är tongivande i området. Färgsättning är ursprunglig i varierande nyanser.

Villabebyggelsens ursprungliga arkitektoniska uttryck är viktiga och ska värnas.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Byggnadens ålder spelar roll

- Villor från tiden före 1940-tal där takets utformning och material utgör en viktig del av kulturmiljön är mindre lämpliga att uppföra solenergianläggningar på.
- Byggnader tillkomna senare än 1930-talet är mer lämpliga att uppföra solenergianläggningar på. Är en sådan byggnad en ensam del av en större koncentration av äldre byggnader är det dock mindre lämpligt.
- Inom kulturmiljöområdet finns flera samlingar av moderna hus där solenergianläggningar är mer lämpliga.

Bevara upplevelsen av gaturummet

- I de fall kulturmiljön syftar till att bevara uppväxta djupa förgårdsmarker är det olämpligt att placera solenergianläggningar ut mot gatan, men mer lämpligt att placera dem på tak mot baksida eller på komplementbyggnader som ligger på baksidan.
- I de fall de större förgårdsmarkerna har brutits genom mer sentida byggnation närmare gatan kan det vara mer lämpligt att placera en solenergianläggning på den yngre byggnaden.

Segersminneområdet kräver ytterligare anpassning

- Inom Segersminneområdet är miljön som helhet särskilt värdefull. Placering och utformning på byggnader, oavsett ålder, behöver här göras med extra varsamhet och solenergianläggningar får inte påverka miljön

Huddinge

som helhet. Solenergianläggningar ska placeras utan påtaglig synlighet från omkringliggande vägar och de ska inte upplevas i de trånga gaturummen som finns kring de smala äldre vägarna.

Mycket högt bevarandevärde

- Riktlinjerna gäller de småhus som finns inom kulturmiljöområdet men det är ändå värt att påpeka att det är olämpligt att placera solenergianläggningar på Stuvsta stationshus.

Hörningsnäs

Området är ett område öster om Huddinge centrum och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 17 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

Hörningsnäs från tidigt 1900-tal är Huddinges första villabebyggelse.

Bebyggelsen och planstrukturen är generellt mycket välbevarad och visar på tidens planeringsideal.

Gatunät och tomter är anpassade till terrängen och de stora höjdskillnaderna som finns i området. Villor är individuellt utformade från början av 1900-talet på stora tomter där byggnaden är placerad en bit in från vägen med en anlagd trädgård mot gatan.

Villorna är utformade med panelklädda fasader, ofta med liggande panel, med brutna eller branta sadeltak som är täckta med plåt eller tegel. Detaljer är vanliga och takkupor, frontespis, oregelbunden fönsterplacering, burspråk, verandor och balkonger är vanliga detaljer.

I området finns även senare tillägg i form av villor som på ett varsamt sätt passats in i den befintliga miljön.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö.

Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

En välbevarad del av Huddinge

- Då området till största delen utgörs av välbevarad bebyggelse, där även tillkommande ny bebyggelse varsamt har passats in i den befintliga miljön, är det generellt olämpligt att installera solenergianläggningar inom området.
- För vissa av de mer moderna tillskotten inom området kan väl anpassade solenergianläggningar vara mer lämpliga om de varsamt anpassas och integreras i byggnadens arkitektur.

Östra Balingsnäs

Området ligger i Sjödalen, nordost om Lännavägen, och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 19 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

Området är ett ovanligt välbevarat område som visar på efterkrigstidens rekordår vad gäller småhusbebyggelse. Området visar på Huddinges utveckling som

Huddinge

pendlarort när bilismen gjort sitt intåg. Villorna inom området uppvisar småhusbebyggelse någon meter in på små tomter med 1950-talets tydliga tegelfasader i övervägande rött eller gult tegel.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Radhusbebyggelsen ingår inte i vägledningen men det kan ändå påpekas att radhusens platta tak är väl lämpade för att förses med solenergianläggningar.

Upplevelsen mot gatan har stor betydelse

- För villaområdet är upplevelsen av gaturummet, marken mellan gatan och villan, tillsammans med byggnadernas tidstypiska gestaltning en viktig del av kulturmiljön. Solenergianläggningar mot gatan är därför olämpliga.
- På villornas baksidor är det mer lämpligt med solenergianläggningar som är väl anpassade till byggnadens tak- och fasadmaterial och byggnadens utformning.

Sörskogen

Området ligger i Sjödalen, sydväst om Lännavägen, och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 20 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

Området planerades och byggdes ut under en relativt kort tid under 1960-talet och bebyggelsen är ett mycket bra exempel på den tidens stilideal och planering. Området visar på Huddinges utveckling som pendlarort när bilismen gjort sitt intåg.

Längs med Musseronvägen finns terränganpassade villor i övervägande röd fasadfärg. Vissa villor har förändrats men villorna har generellt kvar en stram arkitektur och är friliggande sluttningshus, klädda med träpanel med vita snickerier och flacka sadeltak. Uppe på en plåt i söder ligger rad- och kedjehus med en park mellan dem.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Upplevelsen mot Musseronvägen har stor betydelse

- För de fristående villorna är byggnadernas oftast välbevarade gestaltning och material en viktig del av upplevelsen av kulturmiljön. Solenergianläggningar mot gatan är därför olämpliga.
- Området är väl avgränsat och de flesta villorna har en baksida som vetter mot skog. Solenergianläggningar på villornas baksidor är därmed mer lämpliga om de är väl anpassade till byggnadens tak- och fasadmaterial.

Värden längs med Champinjonvägen

- Kedjehuset längs med vägens västra sida är som grupp mycket välbevarad sett till både volym, material och färgsättning och det är mindre lämpligt

med större solenergianläggningar. Mycket väl anpassade anläggningar i liten skala är mer lämpligt.

- Byggnader öster om vägen har en baksida som vetter mot skog. På byggnadernas baksidor är det därmed mer lämpligt med solenergianläggningar. Detsamma gäller mycket väl anpassade anläggningar mot gatan.

Områdets platta tak

- Inom området finns även byggnader med platta tak där taken är lämpliga att förse med solenergianläggningar som inte upplevs från gatan.

Granby och Ekedals koloniområden

Områdena ligger söder om väg 259, strax före avfart mot Lissmavägen, och beskrivs utförligt som särskilt värdefull kulturmiljö nummer 23 i kulturmiljöprogrammet.

Beskrivning av kulturmiljön

De två koloniområdena bildades under 1960-talet. Visionen var att utforma områdena som en by och bebyggelsen är planerad efter kvarter med små öppna platser för allmänna anordningar. Områdena med sina stugor är de enda två som finns i Huddinge och de visar på samhällsomvandlingen från kolonilotten som nyttobehov till fritidssysselsättning.

Stugorna är enhetliga, ofta med små tillhörande uthus, på små tomter. Områdena ska som helhet bevaras och både miljös och byggnadernas karaktärsdrag ska värnas.

Ställningstaganden

Här beskrivs vad som gäller specifikt för anpassning till områdets kulturmiljö. Utöver detta är det viktigt att de allmänna riktlinjerna för anpassning följs.

Värna miljön och byggnaderna

- Solenergianläggningar kan utgöra ett modernt inslag i den självhushållningsidé som inspirerade utvecklingen av dessa områden. Med fördel sätts de på mindre uthus fristående på tomten. Anläggningarna bör vara små och anpassade till stugans eget behov.
- Det är olämpligt med solenergianläggningar på takfallen mot grusvägarna i Granbys koloniområde.
- Inom Ekedals koloniområde ska solenergianläggningar placeras långt in på takfallet från vägen sett.